

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Imago Primi Saecvli Societatis Iesv

Bolland, Johannes

Antverpiae, 1640

Capvt Quartvm. De perpurâ, quam sibi Societas Iesv à sanguine Martyrum comparauit, & gloriosâ cæde fortium virorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97844](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97844)

CAPVT QVARTVM.

De purpurâ, quam sibi Societas IESV à sanguine Martyrum comparauit, & gloriosâ cade fortium virorum.

Solenne fuit in Republicâ Romanâ, vt qui dignitatem ambirent, procederent induti togâ candidâ, essentque ac dicerentur candidati: innocentiam videlicet, quam sponderent animo, etiam corpore præferentes. qui verò publicum iam cum dignitate munus gerent, ij purpuram prætexerent togæ candidæ, & ab eâ prætextati dicerentur. Fuit ergo candor in togâ speratæ signum gloriæ, purpura certè argumentum fuit obtentæ iam apud homines dignitatis. Hactenus visa Societas IESV pia, innocua, sancta; verbò vno, debita virtutibus gloriæ candidata: superest vt illam suâ etiam purpurâ, hoc est, suorum sanguine prætextam, siue prætextatam, obtentâ iam gloriâ, videamus.

Non est species vlla suauior, quàm conspirantis cum rubore candoris, vt si rosâ puro lacte natent folia. nec illustrior est innocentia, quàm cum sanguine comparata. Etiam Calitum admiratione digni sunt, qui *lauerunt stolas suas, & dealbauerunt eas in sanguine Agni*, candore simul & cruore conspicui. Etiam *rubrum est indumentum eius, qui venit de Edom, formosus in stolâ suâ, gradiens in multitudine fortitudinis sue.* Quo gloriæ suæ indumento quemadmodum Ecclesiam vniuersim, singulasque priuatim Religiosas Familias, multis iam sæculis innumerorum Martyrum lauræa decoratas, voluit amictiri; ita hanc minimam Societatem inde ferè ab exortu suo gloriosè exornauit, vt inter purpuratos Ecclesiæ ordines non sine suo merito locum sortita, & venisse de tribulatione magnâ appareat, & lauisse stolam suam & dealbauisse eam in sanguine Agni: facta suo cum IESV sanctitate candida, suo cum IESV martyrio rubicunda, cruore purpurea.

Et verò suauem Numinis prouidentiam quis non agnoscat? Induci in Societatem vera martyrij laurea non poterat, nisi vnus Summi Sacrorum Antistitis voce atque auctoritate, suo comprobantis assensu, violentam eam cadem habere testimonium IESV, & Religionis odio vti crudeliter illatam, ita constanter toleratam fuisse. Tot autem fortissimi Heroës in omni orbis plagâ inuictam animam per vulnera & eadem posuerant barbarorum immanitate, dignissimi certè ex plurimum scriptorum testimonio, qui Martyrum fastis adscriberentur; differri tamen eam solennitatem placuit, vt à Iaponiæ crucibus prima Societati gloria affulgeret: nimirum vt Duci suo in hoc quoque similis Societas, etiam inde referret purpuram, vnde primus is retulerat qui venit *in vestibus de Bosrà*, & regnauit à ligno. Protomartyres igitur beatissimi Paulus Michi, Ioannes de Goto, Iacobus Ghisai dicendi nobis æternumque celebrandi sunt, etiam cum applausu, scio, ac gratulatione Antonij Criminalis aliorumque, qui propemodum quinquaginta annis præcessere. Hi primi cum approbatione Romani Pontificis Urbani VIII. solennibus aris impositi, publicum Ecclesiæ cultum

*Societas
innocentiâ
candida,
martyrio
purpurata:*

Apocal. 7.

Isaia 63.

Apocal. 7.

*gloriam
martyrij
à cruce
habet,*

Valer. Max.
lib. 3. cap. 2.

Lib. 1. Or-
thodox.
explicat.
Multi in
Societate
Martyres.

Bulla, Dum
indefessa.
ann. 1571.

Lib. 7. figu.
27.

Lib. 1. de
Iubil. c. 9.

Lib. 1. in Vi-
tâ Ant. Cri-
minalis.

enerationemque acceperunt: redundante in Societatem quasi matrem filiorum gloria, cuius purpura nullius obtreccatione iam in dubium posset reuocari. sed istorum Protomartyrum *publicâ Religione consecrata virtus*, ut ille ait, *nullâ priuatâ laudatione indiget*. Ante hos tamen quot qualisque Heroës vtrumque orbem suo sanguine irrigarunt, fortitudinis Christianæ constantiæque miracula! *Infinitum esset numerando percensere* (scripsit olim Didacus Payua de Andrada auctor locuples, & testis idoneus) *quot huius Sodalitatis viri in hoc docendi Euangelij, atque Indicos homines ab impietate auocandi munere, verberibus cæsi fuerint, quot vinculis obstricti, quot in carceres contrusi, quot inediâ ferè consumpti, quot denique ob CHRISTI nomen variis cruciatuum generibus interierint*. Hæc, inquam, ille olim scripsit, antequam primi è Iaponiâ illi Martyres in crucem sublati, veluti in signum erigerentur, ad quod multò densiore agmine è Societate nostrâ fortissimi quique viri deinceps accurrerent; & nostrorum aliorumque Religiosorum verbis exemplisque animati, omnis ætatis, sexus, ordinis homines, pueri etiam ac puella, turba magna quam dinumerare possit nemo. Sed CHRISTI Vicarium Pium V. sapientia doctrinæque clarissimum audiamus, anno superioris sæculi septuagesimo primo, qui erat à conditâ Societate trigessimus primus, Societatis alumnos benignissimo fauore prosequentem, & magnificè collaudantem, *quod non contenti terrarum finibus, vsque ad Orientales & Occidentales Indias penetrauerint; ac eorum aliquos ita Domini amor perstrinxerit, ut etiam proprii sanguinis prodigi, ut verbum Dei inibi efficacius plantarent, martyrio voluntario se supposuerint*. quo quid illustrius ad gloriam à summâ in terris auctoritate dici potuit? An non in alumniis suis *proprii sanguinis prodiga Societas, & martyrio decorata, Pontificio oraculo tum pronuntiata est? quamuis figillatim non enumeret definiatve, quorumnam potissimum ea fuerit mors, quæ martyrium ab Ecclesiâ appellari possit.*

Thomas Bosius, notissimæ vir eruditionis, libro de Signis Ecclesiæ, quem anno superioris sæculi nonagesimo primo emisit in lucem, etiam ante exortas in Iaponicâ Ecclesiâ tempestates, quo capite ostendit perpetuam inter Catholicos Martyrum esse seriem; & his quoque temporibus eorum sanguine decorari CHRISTI Ecclesiam, qui non ob aliam causam cæsi sint, quàm quod nobiscum de Religione sentirent, nemini porro nocerent, præsertim dum CHRISTI cultum disseminant inter Gentes, ita loquitur: *Anno M. D. LXXXIII. in Indiis Orientalibus ad insulas Salfetanas prope Goam sitas interfecti è Societate IESV Rudolphus Aquanius, Alfonsus Paciecus, Antonius Franciscus, Petrus Bernus, Franciscus Aragna, quod rei Christianæ propaganda in iis locis studerent. Ante hos eodem seculo occisi ob eandem causam Cocini Franciscus Lopesius, Alfonsus Castrius in insulis Malucchi, Antonius Criminalis, & Aloysius Mendez, omnes è Societate IESV in orâ Comorinensi. Rutilius Benzonius Lauretanus Episcopus, qui ineunte hoc seculo doctè scripsit de Iubileo, vbi eos enumerat qui priore seculo generosè in Dei causâ occubuerant, catalogum habet nonaginta octo clarorum pugilum de Societate: quibus Hilarion de Costa in Historiâ, quam Catholicam appella-*

uit,

uit, reliquos quamplurimos attexuit, perscriptâ etiam copiosius quorundam vitâ. At Ribadeneira nos ter ad annum M. D. LXXXV. quo B. Ignatij vitam ac gesta conscribebat, qui tantum erat à conditâ Societate quadragesimus quintus, septuaginta septem de Societate ab hæreticis Ethnicisque CHRISTI causâ memorat interemptos: atque ex iis viginti quatuor exquisitis tormentorum generibus, sauiente Ethnicorum Mahumetanorumque feritate; alios quinquaginta tres odio ac crudelitate hæreticorum, siue in mari cum Ignatio Azebedio, siue in Angliâ, reliquâque Europâ. vt vel hoc etiam argumento intelligamus, inquit, *Familiam Ignatij familiam Dei esse, non secus atque reliquos sacrorum hominum cætus, quos alij sanctissimi Patriarche diuinitus instituerunt, quorum alumni omnibus sæculis tuendæ Religionis causâ atrocissimis suppliciis corpora sua obiecerunt.* Ita tum quidem Ribadeneira; sed amplior profectò illustriorque series eius Catalogo quem de Scriptoribus Societatis pertexuit, subnexa est ad annum huius sæculi duodecimum: quam consequentes dein anni tam illustribus viris auxerunt condecoraruntque ad hunc vsque sæcularem, vt, quasi crescente pro CHRISTI causâ durissima quæque tolerandi cupiditate, posteriora tempora palman prioribus eripuisse videri possint, in illâ præsertim fecundissimâ Martyrum Iaponiâ, vbi magnanimi Spinolæ, vbi inuicti Chimuræ, aliorumque plurium nimis coruscant incendia, & in hunc vsque orbem flammam spargunt: vbi ex illis scrobibus clamat de terrâ fusus tot Heroum sanguis, vbi cæteruatim ruitur in gloriosa certamina, eò auctiore semper numero hæctenus quò cæduntur plures.

Ex Angliâ verò quid gloriæ Societati primo sæculo obuenerit, Caspar Baronijs Ecclesiasticæ Historiæ Scriptor celeberrimus pro me dicit: vbi de S. Thomâ Cantuariensi disseriit, ita pergit: *Videre meruit sæculum nostrum hac ex parte felicissimum quamplurimos Thomâs, sanctissimos Sacerdotes, aliosque nobilissimos viros Anglicanos, ampliori (liceat dicere) martyrio coronatos, duplicisque tituli coronis auctos; cum non solum, vt Thomâs, pro Ecclesiasticâ libertate, sed pro Fide Catholica tuendâ, restituendâ ac conseruandâ, nobilissimo martyrio occubuerint; vt inter alios quos nuper sancta Societas IESV velut agnos innoxios in sacris septis, sanctis eruditionibus ad martyrium, acceptissimas Deo hostias, saginavit; quos Romanum, quos Rhenense sacra Collegia (quæ dixerim celsas turres à facie Aquilonis, & fortissima propugnacula Fidei) emisserunt ad triumphos, & prouexerunt ad coronas: Macste animo, macste virtute, Anglicanorum nobilissime ac gloriosissime cætus, qui tam illustri militia nomen dedisti, ac sacramento sanguinem spondidisti: emulor sanè vos Dei amulatione, cum vos martyrij candidatos, ac nobilissimos purpureâ Martyres designatos adspicio.*

Sed satis hæc modò commemorasse obiter, superiore Libro abundè recensita. Societati nostræ tantum hæc gratulari mens fuit de fortissimorum virorum virtute, eaque gloriâ ac purpurâ, quam ex iis primo hoc sæculo est consecuta. Erit fortassis aliquando tempus, quo, accedente Summi Pontificis nutu atque auctoritate, omnem fidenter recensebit gregem, diceturque de eâ, quod de Ecclesiâ Hieronymus scripsit; *Persecutionibus creuit, martyrio coronata est.*

*Miranda-
dam in bo-
rum cade.* Eam interim gloriam non mediocriter confirmant illustrantque quæ in quorundam cædibus mira atque stupenda accidere. Alphonſi à Caſtro in mare deturbatum corpus, tertio poſt die in littore inuentum eſt multo lumine circumfuſum, vulneribus adhuc recenti puroque ſanguine manantibus. Gonſaluo de Tapiã, capite iam ac ſiniſtro brachio truncato, dextrum abſcindere numquam potuere, cuius in manu duos digitos crucis in modum conformatos habebat. Poſtero die inuentum à Chriſtianiſ corpus, verſo in terram pectore, eodem brachio, quod reſcindi nequiuerat, quaſi ad tum etiam ſuſtinendum crucis vexillum, è ter-
*Ribadeneira
Centuriã
Martyr.* rã ſublato. Tres ex iis, qui Ioannem Baptiſtam Seguram ſociosque in Floridã interfecerant, cum eorum aculas ſcrutarentur, atque inuentam Crucifixi imaginem intuerentur curioſius, exanimis ceciderunt, humo afflicti & mortui. Martinus Laterna, demerſus in mare Balthicum, captiuo cuidam apud Tartaros apparuiſſe memoratur mirã luce circumfuſus, hominemque ſolutum vinculis momento vno ſtiſſe in campo Ruſſiæ, quinquaginta circiter leucis à Tartarorum caſtris. Ignatium Azebedium eiusque ſocios inter beatos Cælites viſiſſe ſcribitur beata Teresia laureolã martyrij ingenti cum gloriã donatos. De Henrico Garneto prodigioſa illa ſpica, quid non teſtatur? quæ fortiſſimi viri tincta ſanguine, eius faciem ita expreſſit ad viuum, vt nulla pictoris ars eam ſic effingere atque adumbrare coloribus potuiſſet. Quid dicam in Abrahami Georgij Maronitæ ceruice bis fractum liſtoris gladium, nec niſi tertio allato acinace demeti potuiſſe? quid in loco, quo ſepultus eſt, tres aues albas, raræ magnitudinis & ſpeciei ignotæ, per quadraginta dies comparuiſſe? quid toto eo tempore eodem loco veſpertinis horis quaſi lucernas conſpectas eſſe, concurrentibus viſendi ſtudio Maſſuenſibus? An non eadem de icſtu liſtoris toties irritò, an non alia etiam maiora nuper in Marcello Franciſco Maſtrillio apud Iapones renouata? eius certè viri vita, ex quo ab Xauerio eſt perſanatus, quaſi perpetua quædam miraculorum ſeries eſt.

Quæ omnia aliaque quamplurima in apertiore aliquando protrahet lucem diligentia poſteriorum, atque æterna ſtatuet immortalibus viris trophæa. Nunc ad Societatis gloriã eſt ſatis, eam primo ſæculo maria ac terras purpurã ſuorum ſanguine, vtrumque irrigaſſe orbem, Ethnicos inter atque hæreticos dimicantem honeſtiſſima retuliſſe vulnera, cruciatuſ immanes & tormenta ſubiſſe, instrumenta necis omnia vno ſæculo pertuliſſe, haſtas, ſariſſas, laqueos, gladios, ſagittas, venena, ſcrobem, cruces, ignes, & quidquid aut barbaries excogitare potuit, aut odium Religionis; vt per orbem circumferens oculos, gratulari ſibi de ſuorum virtute non immeritò hac voce poſſit:

Quæ caret ora cruore noſtro?

*Horat. l. 2.
Carm. ode 1.*